

RELIGIJA U JAVNOJ SFERI

ANALIZA DRUŠTVENIH OČEKIVANJA

Branko Ančić

branko@idi.hr

Institut za društvena istraživanja, Zagreb

www.idi.hr

&

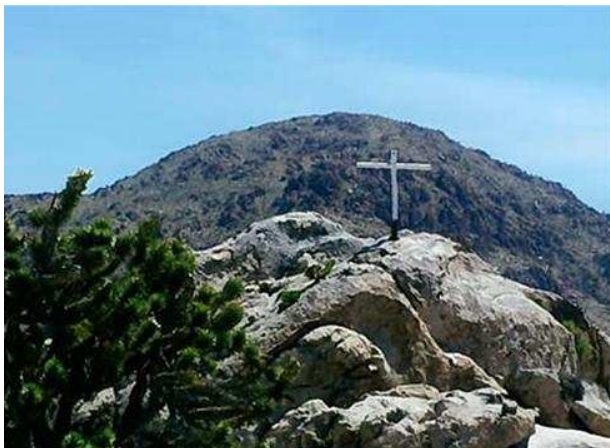
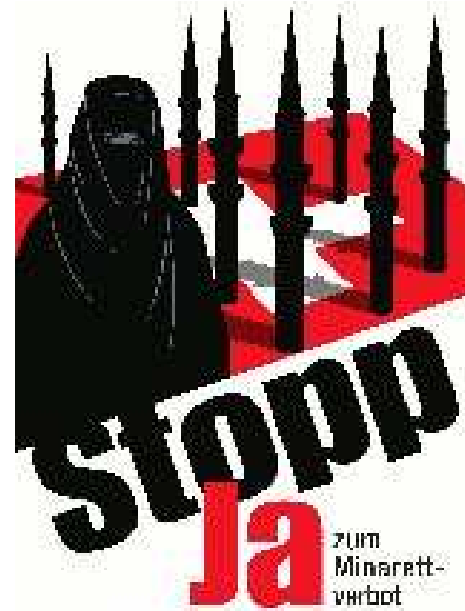
Siniša Zrinščak

sinisa.zrinscak@zg.t-com.hr

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

www.pravo.hr

RELIGIJA U JAVNOJ SFERI

RELIGIJA U JAVNOJ SFERI

- DOMINANTNI PRISTUPI:
  - Revitalizacija ili sekularizacija kao glavni trendovi
  - Društvena pozicija / repositioniranje religije
  - Posljedična dimenzija religioznosti

RELIGIJA U JAVNOJ SFERI

Naša istraživačka ideja:

- Istraživanje javne uloge religije (društveni položaj religije)
- Istraživanje odnosa između religioznosti i javne uloge religije

DRUŠTVENA OČEKIVANJA

Kako smo istražili:

- Međunarodna istraživanja (*Aufbruch*, EVS i ISSP modul *Religion* 2008)
  - Članice EU + Hrvatska
  - Specifično Hrvatska

RELIGIJA U JAVNOJ SFERI

- Pretpostavke:
  - Jedna javna uloga?
  - Religioznost i javna uloga religije - odnos
  - Javna društvena očekivanja kao područje istraživanja?
  - Raznolikost društvenih očekivanja

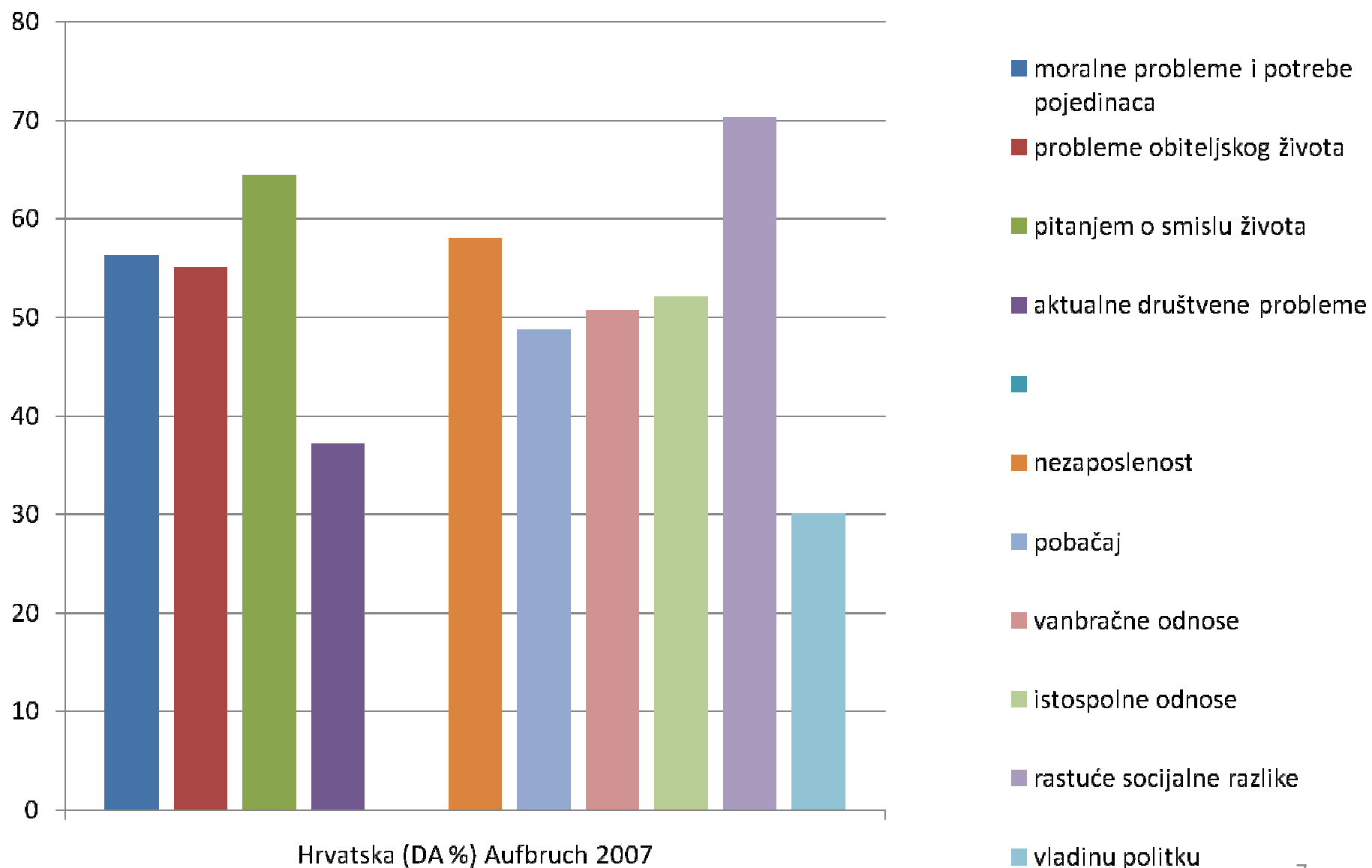
Religijsko pripadanje %	Vjerovanje u Boga %	Važnost Boga (M)	Odlazak u crkvu (nikada) %
Cipar	Malta	Malta	Rumunjska
Rumunjska	Cipar	Rumunjska	Cipar
Malta	Rumunjska	Cipar	Poljska
Grčka	Poljska	Poljska	Grčka
Poljska	Grčka	Grčka	Malta
Irska	Irska	Hrvatska	Litva
Danska	Portugal	Irska	Irska
Portugal	Italija	Italija	Hrvatska
Litva	Hrvatska	Portugal	Italija
Hrvatska	Litva	Slovačka	Portugal
Austrija	Slovačka	Litva	Slovačka
Italija	Austrija	Bugarska	Bugarska
Slovačka	Latvija	Španjolska	Latvija
Finska	Španjolska	Austrija	Austrija
Španjolska	Bugarska	Latvija	Danska
Bugarska	Ujedinjeno Kraljevstvo	Mađarska	Slovenija
Slovenija	Mađarska	Ujedinjeno Kraljevstvo	Finska
Luksemburg	Finska	Finska	Luksemburg
Švedska	Slovenija	Slovenija	Estonija
Latvija	Luksemburg	Nizozemska	Mađarska
Ujedinjeno Kraljevstvo	Danska	Luksemburg	Nizozemska
Belgija	Nizozemska	Belgija	Ujedinjeno Kraljevstvo
Njemačka	Belgija	Estonija	Španjolska
Mađarska	Francuska	Francuska	Njemačka
Nizozemska	Estonija	Danska	Belgija
Francuska	Švedska	Njemačka	Švedska
Estonija	Njemačka	Švedska	Češka
Češka	Češka	Češka	Francuska

EVS 2008

DRUŠTVENA OČEKIVANJA OD ULOGE RELIGIJE

Vjerujete li da katolička crkva može dati odgovore na...

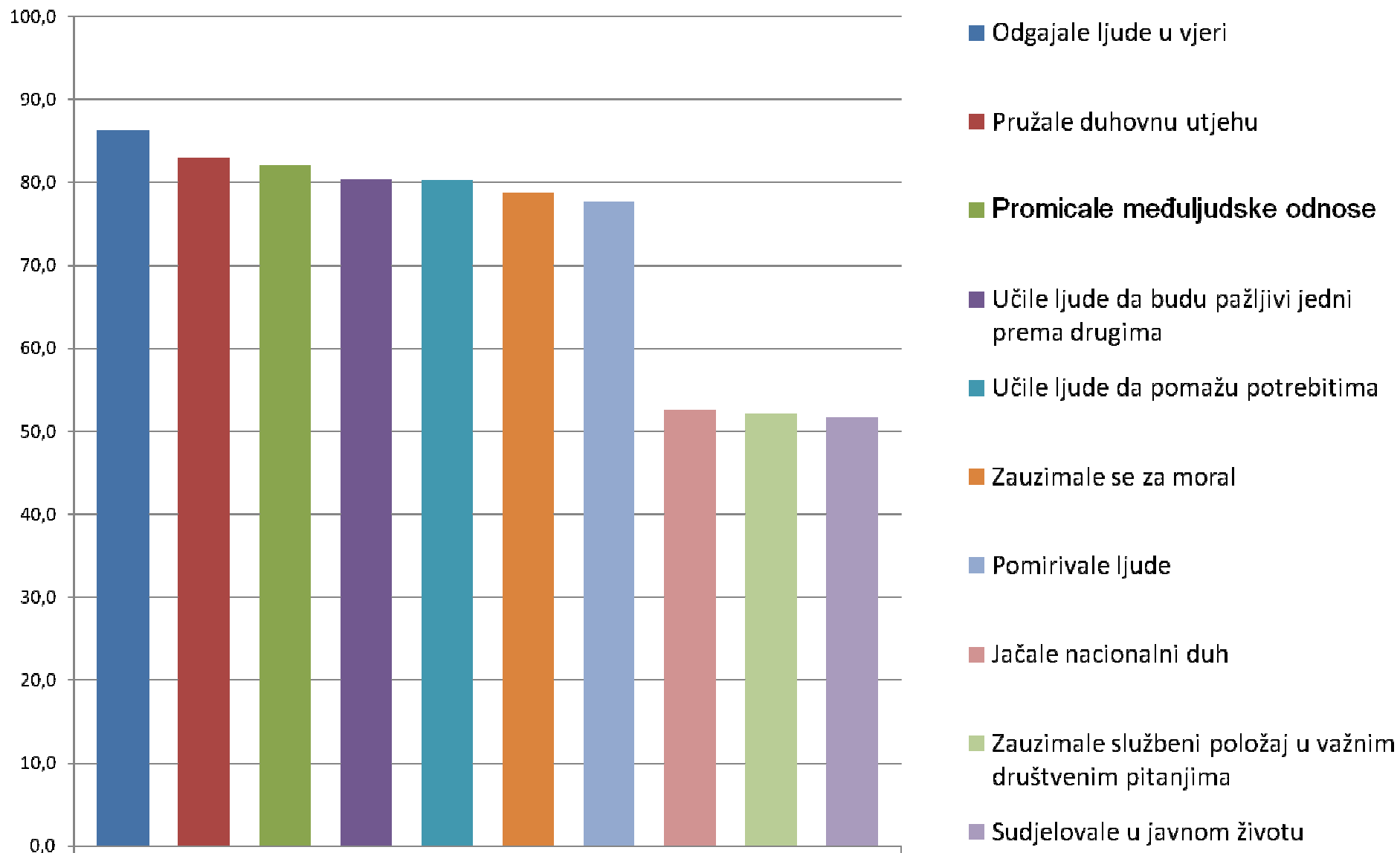
Smatrate li prikladnim kada se velike kršćanske crkve bave sljedećim pitanjima...

Hrvatska (DA %) Aufbruch 2007

ULOGA RELIGIJE

Po mojem mišljenju crkve i religijske organizacije postoje kako bi...

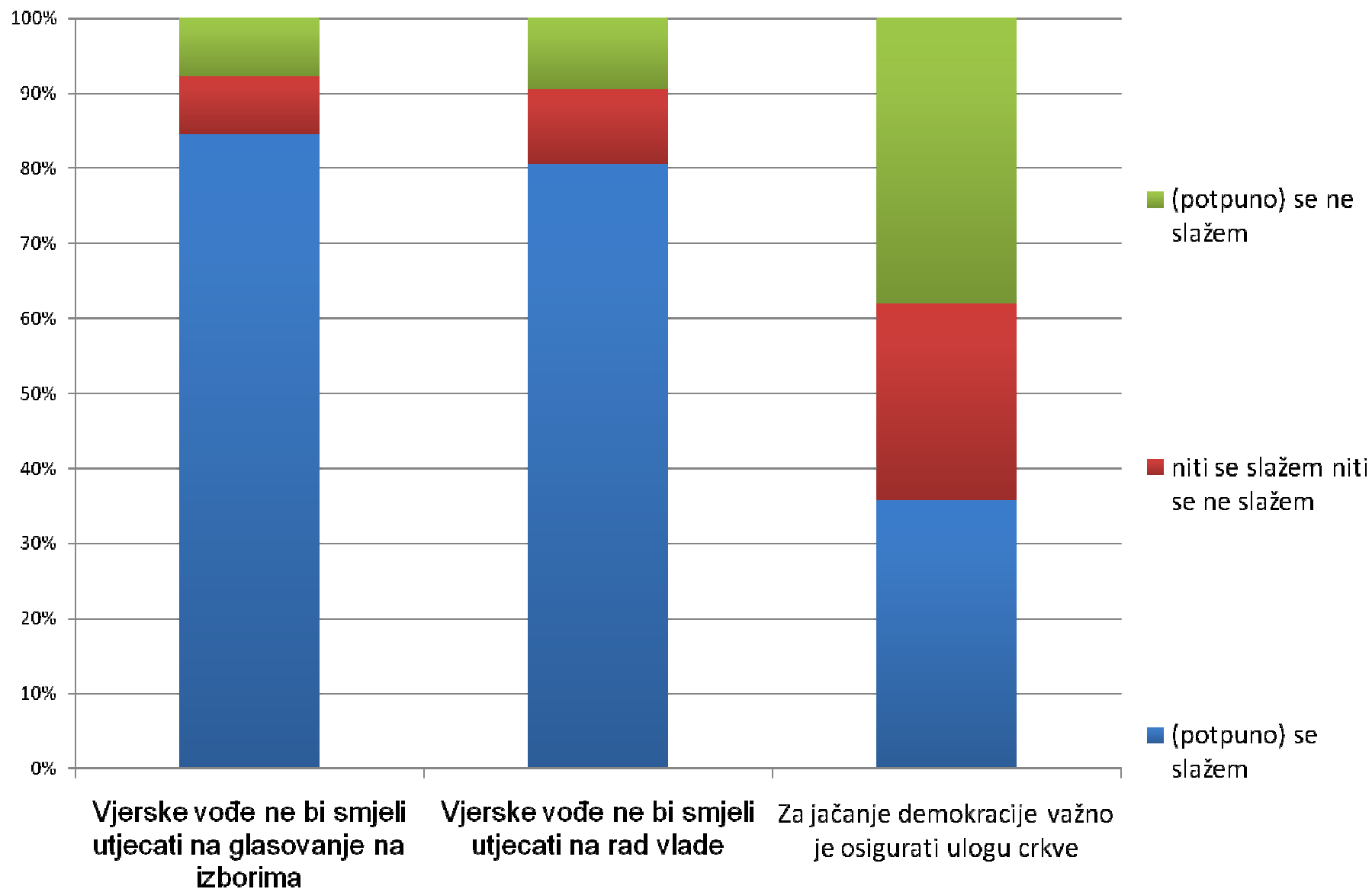

(u potpunosti) se slažem Aufbruch 2007

DRUŠTVENA OČEKIVANJA OD RELIGIJE	F 1	F 2
Pružiti duhovnu utjehu	0,833	-
Učiti ljude da budu pažljivi jedni prema drugima	0,805	-
Pomirivati ljude	0,793	-
Zauzimanje za moral	0,788	-
Učiti i odgajati ljude u vjeri	0,769	-
Učiti ljude da pomažu potrebitima	0,768	-
Promicanje međuljudskih odnosa	0,757	-
<hr style="border-top: 1px dashed black;"/>		
Sudjelovati u javnom životu	-	0,853
Zauzimati službeni položaj u važnim društvenim pitanjima	-	0,829
Jačati nacionalni duh	-	0,782
Eigenvalue	5,860	1,226
% varijance	58,599	12,258
Kumulativno %	58,599	70,856

RELIGIJA I POLITIKA

ISSP 2008

	DRUŠTVENA ULOGA RELIGIJE (indeks)	VAŽNOST ULOGE RELIGIJE U JAČANJU DEMOKRACIJE	UTJECAJ RELIGIJSKIH VOĐA NA GLASOVANJE	UTJECAJ RELIGIJSKIH VOĐA NA RAD VLADE
Dob				
Obrazovanje				
Spol	X	X		
Rezidencijalni status		X		
Religijska samoidentifikaci ja	X		X	
Odlazak u crkvu	X	X		
Učestalost molitve	X	X		
R²	,329	,310	,067	,075

ZAKLJUČCI

- U kontekstu društava EU hrvatsko društvo je visoko religiozno
  - Visoka razina očekivanja od uloge religije
  - Manje očekivanje od religije u političkoj javnoj sferi
  - Javna sfera i politička javna sfera (Habermas)
  - Religioznost nije konstantan prediktor društvenih očekivanja uloge religije
-
- Religija je u javnoj sferi *de facto* – pitanje je u kojoj mjeri i pod kojim uvjetima
  - Analiza socijalnih očekivanja je važan koncept u razumijevanju društvenog značenja i važnosti religije u javnoj sferi
  - Potreba za teorijskom konceptualizacijom analize društvenih očekivanja javne uloge religije